

Zitting 1999-2000

6 juli 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de Zwinbosjes Finis Terrae

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het afleveren van bouwvergunningen aan openbare besturen

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de aansprakelijkheid met betrekking tot schade veroorzaakt door landende vliegtuigen

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vrijstelling van waterheffing bij particuliere zuivering

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het verbod om gevaarlijke afvalstoffen te exporteren naar ontwikkelingslanden

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geplande verbrandingsinstallatie van Rendac

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de invoering milieubeleidsvereenkomst voor gebruikte frituurvetten

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 6 juli 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Erik Matthijs

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.29 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de Zwinbosjes Finis Terrae

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Declercq tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de Zwinbosjes Finis Terrae.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het gaat hier om een dossier dat al geruime tijd aansleept. Het zwembad ter plaatse ligt er al vijftien jaar verwoest bij. We hopen dat er dan ook snel een oplossing komt. Ik ben niet van plan om nu de hele geschiedenis van dit dossier nog eens te overlopen, maar ik wil wel een korte toelichting geven bij mijn vraag.

De gemeenteraad van Knokke-Heist heeft het nieuwe BPA goedgekeurd. Dat BPA moet een bouwproject mogelijk maken op de plaats waar nu de vervallen 'swimming pool' en de cafetaria staan. De VZW Natuurreservaten diende tegen het nieuwe ontwerp twee bezwaarschriften in. Die werden ontvankelijk maar ongegrond verklaard. Volgens de VZW Natuurreservaten is het nieuwe BPA in strijd met de ruimtelijke ordening, het RSV en het decreet op natuurbehoud. Volgens de VZW kunnen er geen werken worden uitgevoerd, palend aan de Zwinbosjes, zonder de grondwatertafel te verstoren. Daarenboven houdt de nieuwe bouwzone een grotere druk in voor het natuurgebied, is het BPA in strijd met de Habitatrichtlijn en heeft het

privé-project van de Compagnie Het Zoute geen maatschappelijke draagkracht.

Het advies van de afdeling Natuur wil ik ook nog even kort herhalen. Dat advies werd eigenlijk ook vroeger al uitgebracht, omdat het plan dat nu werd ingediend, niet zo veel verschilt van vroegere plannen. Het luidt als volgt. De mogelijke effecten van het plan of project op de speciale beschermingszones moeten eerst worden geëvalueerd. Indien er significante ongunstige effecten kunnen worden verwacht en men toch wil doorgaan, moet aangetoond worden dat het plan of project van dringend groot nationaal belang is. Er moet onderzocht worden of er geen alternatieven mogelijk zijn. Indien voldaan is aan punten twee en drie, moeten er, vooraleer kan worden overgegaan tot de uitvoering van het plan of project, compenserende maatregelen worden getroffen waarvan de Europese Commissie op de hoogte moet worden gebracht. Gelet op de in dit advies aangehaalde mogelijke effecten op de omliggende en in uitvoering van de Europese richtlijn aangeduide speciale beschermingszone, is mijns inziens de door de artikelen 6.3 en 6.4 van de Europese Habitatrichtlijn opgelegde procedure van toepassing op het ontwerp van BPA K-28 Finis Terrae.

Mijnheer de minister, wij verwachten nu enige duidelijkheid. Als verpleegkundige zou ik kunnen zeggen : kan men herstel of genezing verwachten of moet men beginnen aan stervensbegeleiding ? Het is echt belangrijk dat er nu duidelijkheid komt. Als ik me niet vergis, bent u de enige die het project nog kan tegenhouden of het nog kan laten doorgaan. Ik wil ten slotte nog eens benadrukken dat de kust al volledig is volgebouwd en dat het hier niet gaat om een sociaal project, maar om een heel elitair project.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, het gaat hier om een lokaal BPA, waarover de gemeenteraad zich heeft uitgesproken, maar ik wil toch duidelijk stellen dat het hier niet zomaar om een lokaal probleem gaat. Knokke-Heist is een bekende gemeente. Als men daar gaat bouwen, zal dat in heel Vlaanderen geweten zijn.

Bovendien gaat het hier om een BPA dat een gewestplan wijzigt. Ook op die manier overstijgt deze zaak het lokale niveau. Het is trouwens zo dat er ook in het RSV gesproken wordt over de Zwinbosjes, over de vrijwaring van de open ruimte, over het stoppen met het uitbreiden van lintbebouwing, over het natuurgegeven aan de kust, enzovoort. Ondanks het feit dat het om een BPA gaat, is het toch wel belangrijk op Vlaams niveau.

In de gemeenteraad is een uitspraak gedaan. Dat kan vanuit een terechte bezorgdheid zijn om de reeds lang ongezonde situatie daar te saneren. Men wil dat oplossen. De vraag is dan alleen hoe die sanering moet gebeuren. Met andere woorden, welke oplossing moet men kiezen ?

Wat men nu voorstelt, is inderdaad een uitbreiding van woongebied, terwijl dat gebied op het gewestplan is ingekleurd als een gebied voor dagrecreatie. Hoe men het ook draait of keert, dit is en blijft een planmatige uitbreiding van een bebouwingszone. Nu is het een gebied voor dagrecreatie. Het biedt recreatieve mogelijkheden voor een picknickzone of wat dan ook, om dit natuurgebied ook recreatief open te stellen. Het is niet bedoeld als gebied voor woningbouw of als verblijfszone, maar toch probeert men dit nu te doen. Het is dus een uitbreiding van iets waarvan ik vind dat er aan de kust al ruim voldoende in lintvorm is uitgebreid.

We moeten dus toch wel kijken naar het doel van de ruimtelijke ordening. Artikel 4 van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening – dat feitelijk ook al in het vorige decreet stond – spreekt over de ruimtelijke ordening die gericht is op duurzame ruimtelijke ordening, waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang worden gebracht. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten afgewogen. Dit is echt wel belangrijk. Ook in dit dossier moeten we rekening houden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u bij uw beoordeling ook rekening zult houden met al deze aspecten.

Volgens mij is er niet voldoende ruimtelijke draagkracht om een uitbreiding van woningbouw of appartementenbouw toe te staan. De gevolgen voor het leefmilieu zijn aangegeven in een aantal bezwaarschriften.

Men kan misschien wel begrip opbrengen voor de economische aspecten van Knokke-Heist. Het is inderdaad belangrijk dat deze badstad zich verder kan ontplooiën. Ik vraag me echter af of de ontwikkeling van Knokke-Heist nu echt hiermee staat of valt. Mijns inziens dient het wel de economische belangen van een aantal betrokkenen, maar ik betwijfel echt of het economisch nuttig of nodig is voor Knokke-Heist. Op esthetisch vlak is het duidelijk dat dit duinengebied daardoor wordt geschaad. Het project heeft ook geen sociale draagkracht.

Als we rekening houden met het algemeen belang, moeten we inderdaad nagaan hoe die site gesaneerd kan worden. Op basis van het nieuwe decreet is het echter de bedoeling dat dit gebeurt binnen een duidelijke visie : een structuurplanvisie op gemeentelijk niveau, en ook een visie met een sectorale benadering.

Hoe dan ook, de structuurvisie vanuit Vlaanderen moet toch zijn dat we het Zwingebied prioritair als natuurgebied moeten beschouwen. Als er nog uitbreidingsmogelijkheden in het kustnetwerk moeten komen, moeten we veeleer aan inbreiding dan aan uitbreiding denken.

Mijnheer de minister, tot slot wil ik ook nog op het volgende wijzen. In antwoord op een vorige vraag hebt u gezegd dat er geen planbaten verschuldigd zijn. Ik wil in dit verband toch wel duidelijk stellen dat er toch wel bijzonder grote baten gerealiseerd worden bij dit BPA. Men zet een gebied voor dagrecreatie dat aansluit bij een duinengebied om in iets waar men een aantal blokken met verdiepingen op kan plaatsen.

Ik hoop echt dat u het algemeen belang in dit dossier zult laten primeren, los van de lokale verzuchtingen. Ik hoop dus dat u zich in dit dossier zult laten leiden door de doelstellingen van artikel 4 terzake.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou er me heel gemakkelijk van af kunnen maken door te zeggen dat dit dossier, wat mij betreft, op dit ogenblik niet aan de orde is. We

Van Mechelen

hebben echter de moeite genomen om eens na te gaan hoe het momenteel precies staat met dit dossier. De administratie Ruimtelijke Ordening heeft me de volgende gegevens bezorgd.

Het openbaar onderzoek werd afgesloten op 20 april 2000 met twee bezwaarschriften. Ik heb die niet in mijn bezit, maar ik weet wel wie de indieners zijn. Het ontwerpplan werd gunstig geadviseerd door de Gemeentelijke Commissie van Advies voor de Ruimtelijke Ordening in een zitting van 19 juni 2000. Voor mij was dat ook nieuw. Ik wist namelijk niet dat wanneer er een Gemeentelijke Commissie van Advies voor Ruimtelijke Ordening was, die in de plaats trad van de Streekcommissie voor Advies. Het gaat hier dus om een belangrijke uitspraak in de procedure.

Het BPA werd door de gemeenteraad definitief aanvaard in zitting van 29 juni 2000. Louter formeel dien ik in toepassing van artikel 21 van het decreet op de ruimtelijke ordening binnen zestig dagen na ontvangst van het dossier mijn goedkeuring of onthouding van goedkeuring te verlenen. U weet echter dat de praktijk dienaangaande iets anders is. Een dergelijk dossier wordt binnengestuurd door de gemeenten. Het komt terecht bij de administratie en wordt door de diensten van de afdeling Ruimtelijke Planning bijzonder zorgvuldig nagekeken. Pas dan wordt het dossier ter ondertekening voorgelegd. In de praktijk neemt dat dus nogal wat tijd in beslag.

Alleen wanneer de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid van een rappelbrief, kan ze mij dwingen om na het versturen van die rappelbrief, als de termijn van zestig dagen verstreken is, binnen 45 dagen een advies te verstrekken. Als de gemeente mij het mes op de keel wil zetten, kan dat dus.

Wat de grond van deze zaak betreft : iedereen kent ongetwijfeld de situatie ter plaatse. Er zal inderdaad ooit wel eens een beslissing genomen moeten worden. Wat moet daar nu mee gebeuren ? Volgens mij zijn er twee extremen : ofwel verlengt men het duingebied, ofwel verlengt men het gedeelte van de bebouwing. Ik spreek me dan niet uit over de aard van de bebouwing.

Als voormalig voorzitter van de commissie voor Leefmilieu heb ik tijdens de vorige legislatuur het duinendecreet mee verdedigd, goedgekeurd, uitgebreid en versterkt. U zult me op dat terrein nooit van kwade trouw kunnen beschuldigen. Ik wil ech-

ter duidelijk zijn : het gebied stopt waar deze zone begint. Dat is op dit ogenblik immers dagrecreatie.

Ik heb hier ook het schrijven van de afdeling Natuur van 14 maart jongstleden. Daarin staat : 'De uit natuurbehoudsperspectief te vrezen effecten hebben voornamelijk betrekking op een verhoging van de recreatiedruk op het duinengebied.' Dat is nu de vraag. Welk project is voor de toekomst het beste project om te vermijden dat uiteindelijk de nieuwe bestemming die dit bouwvallig geheel zou krijgen negatieve effecten heeft op dat duinengebied of om deze te minimaliseren ?

Toen ik hoorde dat dit BPA eraan kwam, was het mijn idee om hierover een ernstig gesprek te voeren met de 'founding father' van het duinendecreet : professor Eckhart Kuyken van het Instituut voor Natuurbehoud. Hij weet daar zowat alles van. Ik neem me voor om met hem onaangekondigd ter plaatse te gaan kijken. Dan kunnen we oordelen of dit een juiste beslissing is of niet, en of er eventueel bijkomende beperkingen moeten worden opgelegd.

Er wordt bijvoorbeeld gesproken over de invloed op de grondwatertafel. In de Vlaamse regering hebben we twee weken geleden langdurig gedebatteerd over het probleem van het Muizenbos in Ranst ten gevolge van de tweede spoorontsluiting. Uiteindelijk hebben we toch geopteerd voor oplossing -1 : een onderkruising van de E313 ten oosten van het Muizenbos. Op die manier kan een belangrijke ingreep ten gunste van de leefbaarheid worden gerealiseerd. Daarbij werd gezegd dat de nieuwe technologieën het mogelijk maken om zo'n werk uit te voeren, zonder negatieve impact voor het milieu. Het is een kwestie van technieken en investeringen. Wat ook de beslissing mag zijn, en wat er ooit ook gerealiseerd mag worden, er zijn mogelijkheden voor milderende maatregelen.

Ik zal samen met de mensen van de afdeling Natuur en van het Instituut voor Natuurbehoud nagaan of deze beslissing kan worden genomen, ook vanuit het oogpunt van ruimtelijke planning. Daarna zullen we in eer en geweten beslissen. Ik hoop dat we er dan definitief een einde aan kunnen maken. Als het echter niet wordt goedgekeurd, dan zal ik formeel zeggen wat voor het Vlaams Gewest kan en wat niet. Er moet eens duidelijkheid komen.

Bij een vorig gesprek over dit onderwerp heb ik al lachend gevraagd of het meer belastend is twee tennisterreinen aan te leggen dan een projectontwikkelaar een openluchtwembad te laten aanleg-

Van Mechelen

gen. Wat levert meer recreatiedruk op ? Gelet op de huidige bestemming volgens het gewestplan, moeten we definitief beslissen wat kan en wat niet.

Ik heb al gezegd dat ik bereid ben tot een dialoog hierover. We moeten echter ook weten wat we willen. We geloven in subsidiariteit. Gisteren heb ik een lang gesprek gehad met de directeur-generaal van AROHM over de aanduiding van de nieuwe ambtenaren in de loop van de komende dagen. Wie zal wat doen op welk niveau ? Een van de taken die gedecentraliseerd zullen worden, zij het dan onder toezicht, is bijvoorbeeld de advisering over dit soort van planologie.

Dit is een langlopend dossier. Ik kan slechts toevoegen dat ik mijn beslissing zeer goed zal overwegen.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Klopt het dat volgens de procedure een project automatisch wordt goedgekeurd als er binnen de voorgeschreven tijd geen antwoord komt ?

Minister Dirk Van Mechelen : Dat klopt niet. Ik zou dat ook nooit toelaten. Bij de aanpassing van het decreet op 28 april heb ik een aantal van die dingen onmogelijk gemaakt. De Vlaamse regering kan bijvoorbeeld niet meer afwijken van een voorgestelde gewestplanwijziging op basis van nieuwe feiten. Vroeger kon dat wel. Een landbouwgebied kon worden voorgesteld als een parkgebied, waarna het op basis van een bezwaarschrift kon worden omgezet in een gebied voor dagrecreatie. We hebben het decreet strenger gemaakt om zulke fantasietjes onmogelijk te maken en om alle druk weg te nemen.

Mevrouw Veerle Declercq : Iedereen weet dat Knokke eigenlijk geen recreatiegebied wil. Het stadsbestuur geeft de voorkeur aan dure appartementen. De bestuurders hebben vijftig jaar de kans gehad om er tennisvelden of iets dergelijk van te maken. Ze blijven echter aanhouden om er appartementen te kunnen plaatsen.

Ik heb begrepen dat de minister het dossier grondig zal bestuderen, en dan een beslissing zal nemen. Is een en ander gebonden aan een timing ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik wens op uw opmerking een principiële reactie te geven. We hebben beslist een planologisch kader te maken op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en provinciale en gemeentelijke structuurplannen. We hebben daarmee aan de gemeenten de mogelijkheid gegeven om een visie te vormen op de ontwikkeling van hun gemeente. Ik wens geen appreciatie te verbinden aan de manier waarop de politieke meerderheid van Knokke haar gemeente wil ontwikkelen. Ik stel voor dat we ons onthouden van commentaar daarop, want anders halen we onze eigen filosofie onderuit.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het afleveren van bouwvergunningen aan openbare besturen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het afleveren van bouwvergunningen aan openbare besturen.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit is een technische vraag. De vraag bestond eigenlijk uit twee delen, maar het eerste deel over het afleveren van een bouwvergunning aan publiekrechtelijke rechtspersonen heeft de minister intussen in een mededeling reeds beantwoord. De stedenbouwkundige ambtenaren zouden binnenkort aangeduid worden. De minister heeft daar zonet op gealludeerd, en heeft het ook al aangekondigd in de media. Tot zolang zal hijzelf of de directeur-generaal de bouwvergunningen ondertekenen.

Het tweede deel gaat over een discrepantie die me gesignaleerd werd. Er moeten verschillende procedures gevolgd worden voor het afleveren van milieu- en natuurvergunningen aan publiekrechtelijke rechtspersonen enerzijds, en aan andere personen anderzijds. De bestendige deputatie speelt in het ene geval een rol, in het andere niet. De twee regelingen zijn op verschillende manieren totstandgekomen.

Van Baelen

Bestaat de mogelijkheid om die procedures beter op elkaar af te stemmen, zodat er een uniforme regeling komt op ruimtelijk vlak en op milieugebied? Dat zou duidelijker zijn. Zo ja, hoe denkt u ze dan bij decreet op elkaar af te stemmen?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de oudgedienden hebben deze regeling zien totstandkomen in het parlement. Ik trap dan ook een open deur in als ik zeg dat het milieudecreet en het decreet op de ruimtelijke ordening vanuit een totaal verschillende visie zijn opgesteld. Dat heeft ook gevolgen voor de implementatie, bijvoorbeeld voor de aflevering van vergunningen.

Het milieuvergunningendecreet dateert van 1985, en de uitvoering ervan wordt gestuurd door het Vlaams Gewest. Dat getuigt van een centralistische visie. De gemeenten en de provincies krijgen taken toebedeeld in het kader van het milieuvergunningenbeleid, doch voornamelijk om de naleving van de Vlaamse doelstellingen te verzekeren. Of een bedrijf zijn vergunning bij het gemeentebestuur dan wel bij het provinciebestuur aanvraagt, hangt vooral af van de omvang van de mogelijke hinder, die wordt ingedeeld in klassen.

Dat is een heel andere benadering dan die van het decreet op de ruimtelijke ordening. Daar speelt de omvang van het project geen rol. Het decreet op de ruimtelijke ordening dateert van 18 mei 1999 en is opgebouwd volgens de principes van decentralisatie en maximale subsidiariteit. Elk niveau, zowel het gewest, de provincie als de gemeente, bepaalt hoe het aan zijn ruimtelijk beleid gestalte geeft, en legt dat beleid vast in structuurplannen, uitvoeringsplannen en verordeningen.

Het verlenen van vergunningen is volgens het decreet op de ruimtelijke ordening dan ook principieel een taak van de gemeente. De beroepen worden door de provincies behandeld.

Sinds 1 mei hebben we beslist dat ook in de oude procedure het beroep slechts tot bij de deputatie kan gaan. Het decreet op de ruimtelijke ordening voorziet slechts in één uitzondering, namelijk artikel 127 over de overheidsaanvragen en de aanvragen voor werken van algemeen belang. Die worden allemaal op Vlaams niveau behandeld. Bepaalde

aanvragen horen logischerwijze op dat niveau thuis. Ik geef enkele voorbeelden.

Het is evident dat een bouwaanvraag die door het provinciebestuur in een gemeente wordt ingediend, zoals in Kalmthout voor de bouw van een provinciaal museum, door een hoger bestuur wordt behandeld, in dit geval door het Vlaams Gewest. Hetzelfde geldt voor aanvragen van het Vlaams Gewest, bijvoorbeeld voor gewestwegen, autosnelwegen, waterwerken, sluisen, kanalen en dokken; aanvragen voor infrastructuur van Vlaams niveau, bijvoorbeeld spoorlijnen, de HSL of de tweede spoorontsluiting; aanvragen voor werken van algemeen belang waarbij vooruitgelopen wordt op de definitieve vaststelling van een plan van aanleg of een ruimtelijk uitvoeringsplan; aanvragen voor kleine werken van algemeen belang waarbij afgeweken wordt van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Om geen al te verwarrende opdeling te hebben tussen enerzijds werken waarvoor een aanvraag bij de provincie moet worden ingediend, en anderzijds werken waarvoor de aanvraag dient te worden gericht tot het Vlaams Gewest, werd er – naar mijn aanvoelen terecht – voor geopteerd om de aanvragen voor al deze werken bij het Vlaams Gewest te laten indienen.

De procedures zijn dus inderdaad verschillend. Bij de bespreking van het natuurdecreet in de commissie voor Leefmilieu leidde de heer Lachaert de kruistocht om met een aantal amendementen het natuurdecreet beter af te stemmen op het decreet op de ruimtelijke ordening. Toenmalig minister Kelchtermans wilde dat niet doen in het decreet op het natuurbehoud, maar wel in het decreet op de ruimtelijke ordening. Het zal wel met tijdsdruk te maken hebben gehad, dat het toen ook naar later werd verschoven. De kans om het natuurdecreet op ruimtelijke ordening af te stemmen is dus verloren gegaan. In het decreet op de ruimtelijke ordening is het echter eveneens onvoldoende gebeurd.

In samenwerking met minister Dua werd een werkgroep opgericht, hoofdzakelijk geleid door minister Dua, omdat vooral zij er vanuit haar bevoegdheid problemen mee heeft. Tevens is onze regeling de meest recente, zodat het beter is om die als basis te gebruiken. Het is de bedoeling om inderdaad de termijnen op elkaar af te stemmen. Het gaat niet op dat het in het ene geval zestig, en in het andere geval zeventig dagen is. Het vraagt een minimale inspanning, en voor Jan Modaal wordt het duidelijker.

Van Mechelen

De gemachtigde ambtenaar uit het oude systeem blijft behouden. Er komen een stedenbouwkundig ambtenaar, een planologisch ambtenaar en een stedenbouwkundig inspecteur bij. Er zullen dus in alle provinciale buitendiensten minstens vier nieuwe topambtenaren zijn. Volgens de afspraak blijft de gemachtigd ambtenaar gemachtigd en krijgt hij er de functie van stedenbouwkundig ambtenaar bij, terwijl er nog een tweede stedenbouwkundig ambtenaar bijkomt.

We overwegen om daarnaast in iedere buitendienst minstens twee planologisch ambtenaren te benoemen, omdat we op die manier een college vormen van twee ambtenaren die verplicht zijn een consensus te bereiken over hun advies voor ze het aan Brussel kunnen voorleggen. Bij de aanduiding van de ambtenaren houden we rekening met hun competenties, zodat we een gezond spanningsveld creëren op gewestelijk niveau dat zal aanzetten tot een eerste discussie en dialoog. Per buitendienst stellen we ten slotte ook een stedenbouwkundig inspecteur aan.

Gisterenavond werd overeengekomen dat de coördinatie tussen die ambtenaren in eerste instantie de opdracht zal zijn van de afdelingshoofden van Arohm in de buitendiensten. Dat zijn de heer Van Assche in Oost-Vlaanderen, de heer Kolacny in Limburg, mevrouw Roels in Antwerpen, de heer De Witte in West-Vlaanderen, en de heer Kieffer in Vlaams-Brabant. Die vijf afdelingshoofden zouden instaan voor de coördinatie van die nieuwe ambtenaren en in onze visie niet zozeer de voorzitter van een college van nieuwe ambtenaren zijn, maar veeleer de moderator die de dialoog moet organiseren en ervoor moet zorgen dat dit nieuwe systeem van de grond komt.

In deze opstartfase is het de bedoeling dat men onder leiding van de directeur-generaal verticale lijnen gaat trekken op het niveau van het Vlaams Gewest, naast de horizontale lijnen op het niveau van de provincies. Daarbij zouden alle stedenbouwkundige ambtenaren voor de visievorming vergaderen met de directeur-generaal, zouden alle gewestelijke planologen in de provinciale buitendiensten bijeenkomen en zouden ook de stedenbouwkundige inspecteurs regelmatig overleg plegen. Lokaal is er dus een horizontaal overleg onder leiding van het afdelingshoofd. Per discipline is er dan sprake van een verticaal overleg met de directeur-generaal. We overwegen om deze nieuwe ambtenaren in eerste instantie aan te stellen voor een beperkte duur. We hebben gisteren terzake een

datum afgesproken. We zullen nu kijken of dit de juiste beslissing is. Na die beperkte termijn zouden we ze allemaal evalueren, waarna we beslissen om ze eventueel voor een langere periode aan te stellen.

Wanneer kan ik deze ambtenaren aanstellen? U weet dat de Raad van State een advies had verleend inzake het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering. In ons besluit hebben we dat advies geïncorporeerd. Het ging dan over de voorwaarden voor het aanstellen van die ambtenaren. Deze voorwaarden zijn identiek aan die voor de aanstelling van onze ruimtelijke planners. Op basis van dat uitvoeringsbesluit heb ik een ministerieel besluit gemaakt, met daarin de diplomavooraan. Dat besluit werd naar de Raad van State gezonden. De Raad van State merkte op dat er sprake was van te weinig wettelijke draagkracht, daar ik dat ministerieel besluit had gebaseerd op het uitvoeringsbesluit. Daarbij ging hij voorbij aan het feit dat het op zijn advies was dat ik het uitvoeringsbesluit precies op die wijze had geformuleerd.

Om geen enkel misverstand te laten bestaan terzake heeft de Vlaamse regering vorige week het uitvoeringsbesluit bijgestuurd. Het gaat daarbij letterlijk over een detail. Een bepaalde zinsnede werd tussen komma's gezet, zodat de tekst bijna identiek is, maar de draagwijdte beter is gedefinieerd: het gevaar voor een verschillende interpretatie waarvoor de Raad van State waarschuwde is op die manier immers geweken. Als de minister-president het ermee eens is wordt deze wijziging vrijdag bij hoogdringendheid besproken door de Vlaamse regering. Indien dat niet kan, zal het volgende week vrijdag worden besproken.

Als het uitvoeringsbesluit is aangepast, zal ik mijn ministerieel besluit kunnen ondertekenen. De Raad van State is immers wel zo vriendelijk geweest een advies te geven over dit ministerieel besluit, onder de opschortende voorwaarde van aanpassing van het uitvoeringsbesluit. Eens dit ministerieel besluit is goedgekeurd beschik ik over de wettelijke basis om deze nieuwe ambtenaar aan te stellen. Dat gebeurt met andere woorden volgende week, of ten laatste de week nadien.

Op het terrein hebben we de nodige maatregelen genomen om elke achterstand met betrekking tot artikel 127 te voorkomen. Het klopt immers dat men in een aantal buitendiensten had besloten deze vergunningen niet meer te behandelen, daar er geen ambtenaar was om ze te ondertekenen. We hadden echter duidelijk het signaal gegeven dat de minister en sinds kort ook de directeur-generaal ze

Van Mechelen

kon ondertekenen. Vorige week hebben we een operatie opgezet om te lande te gaan. Vorige week en deze week hebben we in totaal 475 bouwvergunningen ondertekend. Zelf heb ik dat in Antwerpen en Oost-Vlaanderen gedaan, terwijl de heer Beersmans dat doet in Vlaams-Brabant, Limburg en West-Vlaanderen. Zo wordt er morgen ondertekend in West-Vlaanderen.

Ondertussen liggen een nieuwe hoeveelheid vergunningen klaar, die we begin volgende week zouden ondertekenen. Waarschijnlijk gebeurt dit maandag. Het gaat over nog eens 210 bouwvergunningen, zodat we op tien dagen 685 bouwvergunningen zullen hebben verleend. Wat dat betreft zal er dus geen achterstand meer zijn. Integendeel, ik geloof dat men nog nooit in dergelijke mate bij is geweest wat de toepassing hiervan betreft, zodat alle werken kunnen plaatsvinden.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik juich toe dat die werkgroep tussen het kabinet-Dua en het kabinet-Van Mechelen is opgestart, om te bekijken welke afstemming er mogelijk is tussen de verschillende vergunningen, en welke aanpassing van welk decreet.

Ik verheug me ook over de duidelijkheid die wordt geschapen, zowel inzake structuur als tijdschema, met betrekking tot de planologische en stedenbouwkundige ambtenaren. De laatste weken vroeg men zich op het veld af waar dit nu bleef. 16 juli werd naar voren geschoven als een uiterste datum. Het is belangrijk dat die duidelijkheid er is, zowel op het niveau van de buitendienst als op het niveau van de directeur-generaal, zodat er een halt wordt toegeroepen aan het afschuiven van verantwoordelijkheid van het ene niveau op het andere.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de aansprakelijkheid met betrekking tot schade veroorzaakt door landende vliegtuigen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de aansprakelijkheid met betrekking tot schade veroorzaakt door landende vliegtuigen.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag heeft betrekking op de schade die wordt veroorzaakt door laagvliegende vliegtuigen in de omgeving van de luchthaven van Zaventem.

Gisteren hebben we in het parlement een met redenen omklede motie goedgekeurd die vraagt dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de omgeving van Zaventem zou snel mogelijk zouden worden aangepakt. Dan gaat het niet alleen over de problematiek van het openbaar vervoer en de bereikbaarheid van de luchthaven, maar ook over de rechtszekerheid en de veiligheid van de ruimere omgeving. Dat is erg belangrijk voor die omgeving. We hopen dat men via die ruimtelijke uitvoeringsplannen een zicht krijgt op de absolute voetafdruk die wordt toegestaan aan de vliegtuigen die opstijgen en landen in Zaventem, maar ook dat er corridors worden vastgelegd waarbinnen dit opstijgen en dalen kan gebeuren.

Nu bestaat er zowel wat die voetafdruk als die corridors betreft geen enkele rechtszekerheid. Men kan perfect iets bouwen in de buurt van Zaventem waar er op dit ogenblik geen enkel vliegtuig voorbijkomt, maar waar men na verloop van tijd toch met aanzienlijke overlast af te rekenen krijgen. Het spreiden van de vluchten rond Zaventem over diverse corridors in plaats van ze geconcentreerd te laten verlopen lost de hinderproblemen, zowel inzake het geluid als inzake het afwaaien van de dakpannen, niet op. Het is bewezen dat een spreiding van die hinder alleen maar voor meer klachten zorgt en de eigenlijke problemen niet oplost.

De gemeente Erps-Kwerps ligt in het verlengde van de fameuze L25. Met de regelmaat van een klok vliegen daar dus de pannen van de daken, omdat vliegtuigen te laag naar beneden komen of de uitgestippelde routes niet volgen. Het moet worden gezegd dat als men dan de luchthavenexploitant BIAC opbelt, die mensen binnen de kortste keren ter plaatse zijn om ervoor zorgen dat de nodige herstellingen worden uitgevoerd aan dat dak. Wat dat aspect betreft zijn er niet echt klachten.

Bex

Het laatste geval was echter erg pijnlijk : drie maal op een week zijn er dakpannen naar beneden gekomen. Die mensen hebben kleine kinderen, die op dat ogenblik in de tuin zaten te spelen : er hadden dus evengoed dodelijke ongevallen kunnen gebeuren. In elk geval treedt de BIAC hier snel op.

Wel rijst er een probleem als er andere schade is dan losgerukte dakpannen. Dan vraagt de luchthavenexploitant aan de slachtoffers dat ze opgeven over welk vliegtuig het gaat en tot welke maatschappij het behoorde. De mensen moeten er dus met een notitieboekje gaan bijstaan om vast te stellen wie de overtreder is. Op die manier kan de BIAC de kosten verhalen op de uitbater van het vliegtuig.

Als er bijvoorbeeld dakpannen worden losgerukt en er barst een onweer los, met waterschade als gevolg, dan neemt de BIAC dat niet op zich. Dat is een zaak voor de verzekering van de maatschappij die het overtredende vliegtuig beheert. U kunt begrijpen dat niet alleen die schade, maar ook de manier waarop ze die schade moeten hersteld krijgen niet in goede aarde valt bij de mensen in kwestie. Dat is de concrete situatie.

Voor de toekomst zouden we vooral graag willen dat men nu eens ophoudt met bouwvergunningen te verlenen voor plaatsen waar de inwoners van die nieuwe huizen last zouden kunnen krijgen van een eventuele uitbreiding van de L25. Men zegt wel dat de L25 vastligt in het RSV : dat is een garantie die ik kreeg, zowel van u, mijnheer de minister, als vanuit het kabinet van minister Stevaert. Maar wat er nadien zal gebeuren weet niemand. Ondertussen worden er bouwvergunningen verleend in die buurt, en worden er fonkelnieuwe huizen gebouwd die binnen een bepaalde tijd mogelijk ook schade zullen lijden.

Ik kom tot mijn vragen. Kan er geen oplossing worden gezocht om op een betere wijze te komen tot een schadeloosstelling van de slachtoffers ? Kan er niet naar meer rechtszekerheid worden gezocht zodat er geen nieuwe slachtoffers bij worden gemaakt ? Dat zou erop neerkomen dat men vanuit het departement Ruimtelijke Ordening in corridors voorziet en bepaalt dat men op plaatsen, die binnen de voetafdruk vallen van de meest courante vliegtuigen die Zaventem aandoen, niet meer kan bouwen.

In een opiniestuk dat woensdag werd gepubliceerd had de heer Taes, de burgemeester van Kortenberg,

het over deze problematiek. Uit dat stuk haalde ik trouwens een deel van mijn informatie over wijze waarop de kosten worden vergoed. In dit artikel verwijst hij naar de wijze waarop dit wordt aangepakt op Schiphol. Misschien is het aangewezen na te gaan of een gelijkaardige oplossing mogelijk is voor Zaventem. De burgemeester zegt dat het Zaventem ontbreekt aan een langetermijnvisie. In de buurt van Zaventem, ook in mijn gemeente, wordt inderdaad rustig verder gebouwd, terwijl men weet dat er binnen één of anderhalf decennium problemen zijn met de huizen die nu worden gebouwd.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bex, ik beseftte niet dat de schade waarop u wijst zo erg was. Weliswaar is van Oostende vrij algemeen geweten dat er regelmatig dakpannen sneuvelen, maar ik was er niet van op de hoogte dat dit in Erps-Kwerps ook het geval is. Op uw verzoek zal dit zeker een aandachtspunt zijn.

Het is evident dat de verdere ontwikkeling van de luchthaven van Zaventem als poort voor Vlaanderen op een evenwichtige wijze moet gebeuren. De hinder voor omwonenden moet in dat kader zoveel mogelijk worden gereduceerd. Geen mens met gezond verstand trekt dat in twijfel. Uw suggestie om stij- en landingscorridors voor vliegtuigen vast te leggen in het op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de omgeving van de luchthaven lijkt me evenwel niet haalbaar, temeer daar de luchtvaartactiviteiten op zich en de exploitatie van de luchthaven in het bijzonder een federale bevoegdheid zijn.

U vraagt of we die corridors niet op een of andere wijze kunnen verankeren, als het ware. Hier rijst dus een bevoegdheidsprobleem, dat moet worden onderzocht op het ogenblik waarop we die ruimtelijke uitvoeringsplannen gaan opstellen. Het lijkt me nuttig dat we die oefening doen en daarover juridisch advies inwinnen, in de eerste plaats van onze eigen juridische diensten bij de administratie LIN. Wel kan zeker worden onderzocht in welke mate lawaaicorridors kunnen worden afgebakend, op basis van meetnetten en meetnetpunten. Op dat vlak kunnen we inderdaad bepaalde beperkingen opleggen met betrekking tot de woonontwikkeling, maar dit heeft dan deels te maken met de milieureglementering. Zoals u weet heeft het Brussels Gewest op basis van een milieureglement de luchthaven verplicht om de overlast deels naar Vlaanderen te verschuiven. Het is trouwens op basis daarvan dat de discussie op federaal niveau is ontstaan.

Van Mechelen

U vraagt of we geen restricties kunnen opleggen voor de woonontwikkeling. Het RSV maakt dit mogelijk. Ik citeer : 'Om de internationale luchthaven van Zaventem voldoende ontwikkelingsmogelijkheden te geven, wordt geen verdere ruimtelijke ontwikkeling van de woonfunctie toegelaten in de kernen die binnen de lawaaicorridors gelegen zijn.'

Het RSV bepaalt ook dat in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat voor de internationale luchthaven Zaventem en omgeving wordt opgesteld, moeten worden opgenomen : 'ruimtelijke maatregelen voor de beperking van de milieuhygiënische impact van de luchthaven, waaronder mogelijk een bouwverbod onder te bepalen modaliteiten voor bijkomende woningen in lawaaicorridors.' De mogelijkheid wordt dus twee keer heel expliciet vermeld.

Op uw concrete vraag over de aansprakelijkheid voor de schade die wordt veroorzaakt door landende vliegtuigen, moet ik u het antwoord schuldig blijven. Het probleem maakt deel uit van het debat met de luchtvaartautoriteiten en die vallen onder de federale bevoegdheden. Wellicht zal dit een gerechtelijke kwestie worden waarbij men via de normale procedures zijn gelijk moet afdwingen.

We hebben reeds veel gepraat over de bevoegdheid van de luchthaven die zich volledig op Vlaams grondgebied bevindt. Velen vragen zich af of het wel een goede zaak is dat de luchthaven in federale handen blijft. Dit vormt echter een heel ander debat.

U vraagt zich wellicht af wat we zullen doen met de bepalingen van het RSV. Ik kan u reeds vertellen dat ik samen met minister Stevaert vrijdag aan de ministerraad zal rapporteren over het overleg dat plaatsvindt tussen de federale overheid en de gewesten onder leiding van federaal minister Durant. We kunnen reeds een eerste besluit over de voorstadsnetwerken voorleggen aan de Vlaamse regering.

U weet ook dat mijn administratie volop bezig is met de afbakeningsprocessen. Voor Aalst is men klaar en onder meer voor Mechelen en Gent draait de zaak op volle toeren. Onder druk van een aantal gewestplannen bakenen we een paar havengebieden versneld af. Ik ben me ervan bewust dat we zo snel mogelijk moeten starten met het afbakeningproces voor de luchthaven. Pas daarna kunnen eventuele restricties worden opgelegd voor de woongebieden.

Er werd een consensus bereikt tussen de federale overheid en de gewesten over de toekomst van Zaventem. Het is onze ambitie om een langetermijnplanning op te stellen. Het is een grote verdienste van het akkoord dat wordt onderzocht wat vandaag bestaat en wat morgen kan bestaan. Inzake het idee over het inschakelen van de militaire luchthaven, moet Vlaanderen heel alert zijn. De inschakeling zou immers een grote impact kunnen hebben op de geluidsoverlast voor de omgeving.

Ik zal mijn administratie vragen om inspanningen te leveren zodat dit najaar met het afbakeningsproces voor de luchthaven kan worden gestart. Hiervoor zullen een aantal aanbestedingsprocedures nodig zijn. De oefening zal moeilijk zijn, maar u hebt gelijk : we moeten eraan beginnen.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de minister, bedankt voor dit antwoord dat over heel wat meer ging dan over pannen die van daken vliegen. Omdat u zo uitvoerig was, wil ik nog even wijzen op de motie die gisteren in de plenaire vergadering werd goedgekeurd. We moeten ons inderdaad niet enkel buigen over de geluidshinder, maar ook over de totale problematiek van de economische leefbaarheid. De belangrijke beslissing die werd genomen over Schaarbeek kan een grote impact hebben op de verdere ontwikkeling van Zaventem. Dit alles noopt ons ertoe om zo snel mogelijk de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor Zaventem op te stellen.

U stelt dat de schade die wordt veroorzaakt door de vliegtuigen, niet tot de Vlaamse bevoegdheden behoort. Ik kan daar wel inkomen, maar ik zie toch een oplossing door het vastleggen van de geluidscorridors.

Minister Dirk Van Mechelen : Uiteraard zijn wij wel bevoegd voor de geluidscorridors, maar we kunnen de landingscorridors niet vastleggen in een decreet of in een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering.

De heer Jos Bex : Het komt erop neer dat er lawaai-overlast is op de plaatsen waar wordt geland en opgestegen. We kunnen dus inderdaad een en ander bereiken door het vastleggen van de geluidscorridors.

Toch is er misschien een juridisch probleem. Treinen hebben rails nodig en voor autosnelwegen is beton noodzakelijk. Sporen en wegen worden aangelegd op de grond. Vliegtuigen hebben echter een luchtcorridor nodig. Ik vraag me af tot wie de lucht

Bex

behoort. We proberen om hierover een juridische uitspraak te krijgen, want die kan van groot belang zijn in het licht van de beslissingen die in Brussel worden genomen over de geluidsnormen. Door de Brusselse beslissingen worden nu immers andere corridors gebruikt. Die worden bovendien aangepast aan de sociale druk van bepaalde wijken of gebieden. Wijken met zwakkere of oudere inwoners tellen minder mee bij het bepalen van vliegroutes. Het is erg belangrijk voor de rechtszekerheid om duidelijke afbakeningen vast te leggen. Iedereen die over gronden beschikt in de omgeving zal daarvoor ook weten waaraan hij of zij toe is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vrijstelling van waterheffing bij particuliere zuivering

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vrijstelling van waterheffing bij particuliere zuivering.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb het niet zozeer over de vrijstelling van de waterheffing op zich, maar wel over de procedure die moet worden gevolgd om een vrijstelling te krijgen. We zijn allemaal groot voorstander van de particuliere initiatieven voor waterzuivering die sinds een aantal jaren worden genomen. Ik woon in een landelijk gebied en heb al vele leuke experimenten opgemerkt. Gelukkig behalen heel veel mensen heel goede resultaten.

Bij particuliere zuivering is het mogelijk om een vrijstelling van waterheffing te krijgen. In de meeste gevallen gaat het over kleine bedragen, van 600 tot 900 frank. Ik spreek dus niet over de grootverbruikers. Om in aanmerking te komen voor de vrijstelling, moet men aan een aantal voorwaarden voldoen.

Het probleem bij een kleine waterzuiveringsinstallatie is dat men jaarlijks een vrijstelling of vermindering van de heffing moet aanvragen. Elk jaar op-

nieuw moeten zowel mensen van de gemeente als van Aminal langskomen. Ik kan u verzekeren dat een ambtenaar in mijn streek minstens drie uur onderweg is. De tijd om de zuiveringsinstallaties te bekijken, is daar niet bij gerekend.

Is al die controle nog nodig ? Ik begrijp dat de inspectie in de experimentele fase een goed idee bleek om ervaring op te doen. Nu leidt de controle er echter toe dat de particulieren de vrijstelling niet langer aanvragen omwille van het vele werk. Bovendien moeten ook de ambtenaren ieder jaar opnieuw een volledig dossier opstellen. Eens de waterzuiveringsinstallaties op punt staan, heeft het trouwens niet veel zin om ze elk jaar opnieuw te inspecteren. Eén maal goed controleren lijkt me voldoende.

Daar het minimale financiële voordeel van de vrijstelling niet opweegt tegen de relatief hoge investeringskost, wordt een zuiveringsinstallatie niet voor één jaar aangelegd. Is het wel nodig dat twee of drie instanties jaarlijks inspecteren ? Kan de zaak niet worden vereenvoudigd ? De verantwoordelijkheid kan misschien worden overgeheveld naar de gemeente. Het gemeentepersoneel kan makkelijk één maal per jaar langskomen en Aminal ervan op de hoogte brengen dat de installatie nog in gebruik is en voldoet aan de criteria.

Mevrouw de minister, zijn er plannen in de maak om de procedure te versoepelen ? Hoeveel mensen genieten momenteel van de vrijstelling ? Hoe kunnen de mensen worden gestimuleerd om zelf een waterzuiveringsinstallatie te bouwen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Baelen, ik sluit me volledig bij u aan. De bestaande procedure is bijzonder omslachtig en weinig efficiënt. We zijn volop bezig met het uitwerken van een vereenvoudigde procedure. De afdeling Milieu-inspectie heeft in september 1999 een rapport overgemaakt met als titel 'Reductie van de heffing voor particuliere afvalwaterzuivering : verslag, evaluatie en terugkoppeling naar het beleid'. Het rapport is gebaseerd op de ervaringen van de mensen van de milieu-inspectie. In het rapport wordt een versoepeling van de procedure voorgesteld.

De VITO heeft de opdracht gekregen om een project uit te werken over de 'Certificatie voor kleinschalige afvalwaterzuivering'. Mijn kabinet, de VITO, de VMM, de afdeling Water en de afdeling Milieu-inspectie bespreken de krijtlijnen van de

Dua

aanpassing van de bestaande regelgeving. Er zou een systeem worden uitgewerkt van gecertificeerde installaties die op regelmatige tijdstippen zullen worden gecontroleerd. Het systeem kan niet van vandaag op morgen worden ingevoerd. De VITO moet eerst nog een reeks onderzoeken uitvoeren. Bovendien moeten we wachten op de Europese normen.

Dat is een oplossing op middellange termijn. Daarom heb ik de afdeling Milieu-inspectie gevraagd om in afwachting van de introductie van gecertificeerde installaties een tijdelijke regeling uit te werken. Men zou een attest kunnen afleveren op basis van een verklaring van een heffingsplichtige dat zijn particuliere waterzuiveringsinstallatie zorgvuldig wordt onderhouden en geëxploiteerd. We stellen voor dat dit attest gedurende vijf jaar geldig blijft. Controle op deze verklaring blijft behouden. Deze vereenvoudiging van de reglementering zou al vanaf het heffingsjaar 2001 van kracht kunnen worden. Het is de bedoeling om dat in het programmadecreet over de begroting 2001 op te nemen, zodat het parlement dat nog dit jaar kan goedkeuren. Mijn voorstel over de oplossingen op korte termijn gaat dus in de richting van wat u hebt gesuggereerd.

Onlangs zijn maatregelen genomen om de bouw of de aanleg van individuele waterzuiveringsinstallaties aan te moedigen. In het gemeentelijk milieuconvenant 2000-2001 is een financiële stimulans opgenomen. Als een gemeentebestuur optie 10 ondertekent, dan wordt in een gemeentelijke verordening de aanleg van individuele zuiveringsinstallaties in de zuiveringszone C en in niet-gerioleerd gebied opgelegd. Er moet dan ook een gemeentelijk subsidiereglement worden uitgevaardigd. Het Vlaams Gewest zal voor elke individuele waterzuiveringsinstallatie een subsidie van maximum 40.000 frank uitkeren.

Naast deze financiële stimulans wordt een actief sensibiliseringsbeleid gevoerd. De VMM heeft onlangs onder architecten een campagne gevoerd. Er zijn provinciale studiedagen georganiseerd en er is een brochure verspreid. Daarin wordt uitgelegd welke systemen goed zijn, en hoe men dit moet aanpakken. Ook heeft elke Vlaamse gemeentelijke milieu- en technische dienst informatiebrochures ontvangen. Die brochures moeten worden uitgereikt aan de geïnteresseerde burgers.

Uit de gegevens van 1999 blijkt dat 188 ontvanke-lijke aanvragen zijn onderzocht. Daarvan zijn er

175 gunstig geadviseerd, 10 ongunstig omdat de installatie onvoldoende garanties biedt en 3 ongunstig omdat de exploitatie onvoldoende is. Deze verhoudingen zijn voor de jaren 1997 en 1998 ongeveer dezelfde. Ondertussen is voor 587.000 frank reductie op de heffingen toegestaan. Dat is misschien niet veel, maar het gaat om een beperkt aantal rechthebbenden. Verder blijkt uit de cijfers dat privé-personen het actief-slibstelsel het meest gebruiken.

Het aantal rechthebbenden is beperkt. Maar ik heb vernomen dat bijvoorbeeld in Kapellen het aantal individuele zuiveringsinstallaties enorm is toegenomen nadat een zeer actief stimuleringsbeleid is gevoerd. Het enige probleem is wel dat dit geen goedkope aangelegenheid is. De energie- en onderhoudskosten zijn niet te verwaarlozen. Maar een goed stimuleringsbeleid en financiële stimuli kunnen ervoor zorgen dat de zaken op korte termijn in gunstige zin evolueren.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : De minister sprak over gecertificeerde installaties en onderhoudskundigen. Er is echter een groot verschil tussen een gecertificeerde installatie en een rietveldje. Over die laatste oplossing spreekt u niet. De VITO buigt zich uitsluitend over de technische, dure oplossing. Maar de rietveldjes, al dan niet verbonden met vijvers, zijn een alternatief. Dat is natuurlijk moeilijker te controleren. Tenslotte gaat het toch allemaal over de kwaliteit van het gezuiverd water. Tot mijn verbazing stel ik vast dat er rietveldjes zijn van 3 of 4 vierkante meter die perfect het afvalwater van een of twee huishoudens zuiveren. Dit voorbeeld past niet in het verhaal.

Het klinkt misschien vreemd omdat dit uit mijn mond komt, maar als we de markt stimuleren en grote subsidies van 40 tot 60.000 frank toekennen, en het daar bij laten, dan dreigen die kleinschalige initiatieven uit de boot te vallen. Het gaat dikwijls om goedkope initiatieven die in landelijke gebieden worden opgezet, waar de kostprijs van de rio-lering gigantisch groot is.

In de verstedelijkte gebieden mag het niet enkel gaan over privé-woningen en eengezinswoningen. Sociale bouwmaatschappijen moeten worden aangezet om bij de bouw van nieuwe woonwijken of complexen van tien of twintig woningen, systemen aan te leggen voor de collectieve zuivering van afvalwater. Daar zijn geen grote installaties voor nodig. Maar ook daarvoor zijn stimuli nodig.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik deel uw zorg om de aanleg van rietvelden te bevorderen. Dit is een technische aangelegenheid. Ik kan me vergissen, maar ik geloof dat dit alternatief in de studie van de VITO aan bod komt. Sommige personen en bedrijven kunnen een certificaat krijgen waaruit blijkt dat ze de knowhow hebben om bepaalde systemen aan te leggen. Ik zal erover waken dat er geen alternatieven worden uitgesloten die even goed zijn.

Wanneer spreekt men van een IBA, en wanneer van een KWZI ? Een rietveld of een andere oplossing voor een sociale woonwijk is eigenlijk een KWZI, want men heeft dan een aanvoersysteem nodig. Dat laatste ressorteert onder een apart subsidiëringstelsel. Misschien moeten de krijtlijnen duidelijker worden getrokken. Het kan dat men ten behoeve van een tweegezinswoning een IBA wil aanleggen.

U sprak over de zuiveringszone. Daarover woedt een discussie binnen de administratie. Wie heeft recht op subsidies bij de aanleg van een IBA ? In normale gevallen zijn dat personen waaraan de samenleving geen vorm van collectieve zuivering aanbiedt. Sommigen wonen in een zone die tot de B-categorie behoort, maar toch een zone C wordt omdat er een zuiveringsstation wordt aangelegd. Als die mensen al geïnvesteerd hebben, dan moeten we daar toch iets voor doen. Ik denk echter niet dat we subsidies kunnen toekennen aan mensen die in een gebied wonen waarvoor in een waterzuiveringsinstallatie is voorzien. Want de gemeenschap betaalt al voor de aanleg van de rioleering en voor de zuivering.

In elk geval gaat het om een boeiend debat. We moeten de grenzen afbakenen van de overheidsinterventie, zonder dat de vrijheid van de burgers wordt ingeperkt. Als iemand het initiatief wil nemen om een individuele zuiveringsinstallatie aan te leggen – misschien doet hij dat wel omdat hij een rietveld in zijn tuin wil aanleggen -, dan zullen we dat zeker niet verbieden. Vandaag overheerst in de administratie soms de neiging om individuele initiatieven te verbieden, want de waterzuiveringsinstallatie is gebouwd op basis van een bepaald aantal inwonersequivalenten dat niet mag worden verstoord. We moeten intern en met de betrokkenen het debat voeren : welke initiatieven kunnen of mogen worden gesubsidieerd ?

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het verbod om gevaarlijke afvalstoffen te exporteren naar ontwikkelingslanden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het verbod om gevaarlijke afvalstoffen te exporteren naar ontwikkelingslanden.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, sinds een jaar mogen lidstaten van de Europese Unie geen gevaarlijke afvalstoffen meer exporteren naar ontwikkelingslanden. Dat is het gevolg van een strikte interpretatie van het Verdrag van Basel dat de internationale afvaltransporten regelt.

De bepalingen van dat verdrag zijn opgenomen in een Europese verordening. Daarin is bepaald dat de lidstaten de controle moeten uitoefenen op de naleving van het verdrag. Wat Vlaanderen betreft, is de OVAM belast met het toezicht op die internationale transporten. De Europese Commissie zelf voert geen controles uit.

Op welke wijze oefent de OVAM dit toezicht uit ? Is dat toezicht sluitend met betrekking tot afval afkomstig uit Vlaanderen zelf, maar ook met betrekking tot afval dat wordt doorgevoerd ? Nederland, Duitsland en Engeland vervoeren vrij grote hoeveelheden afval – met inbegrip van gevaarlijk afval – via Vlaanderen. We vragen ons af of de OVAM voldoende instrumenten heeft om die controles uit te voeren. We hebben er als dusdanig geen problemen mee dat afval wordt vervoerd naar de meest geschikte verwerkingsinstallatie.

Vroeger is al gezegd dat wat Vlaanderen als norm hanteert voor het storten, verbranden of verwerken van afval eigenlijk ook moet worden toegepast op het afval dat wordt geëxporteerd. De export van gevaarlijk afval uit de geïndustrialiseerde landen is voor de ontwikkelingslanden even nefast als de wapenhandel. In die sector heersen heel wat maffia-praktijken. Als we het hebben over onze ontwikkelingssamenwerking, dan moeten we het niet alleen maar hebben over onze financiële bijdrage, we moeten ook preventief optreden, en die zaken bestrijden die daar het leven onaangamer maken.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Er wordt veel Vlaams afval uitgevoerd naar andere landen. Hebben wij

Coens

garanties dat onze uitvoer naar een buurland daar wordt verwerkt, en niet op zijn beurt wordt geëxporteerd naar ontwikkelingslanden ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Er zijn verschillende categorieën van afvalstoffen : groene-, oranje- en rodelijststoffen. Op het groene afval is er nauwelijks controle. Zo ligt de weg open voor enorme misbruiken : onder het mom van nuttige toepassingen wordt gevaarlijk afval zomaar gedumpt in de ontwikkelingslanden.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de controle op de afvaltransporten is uitermate moeilijk. Via internationale afspraken probeert men maximale garanties te krijgen dat er niet op een onverantwoorde wijze met afval wordt omgesprongen.

In het kader van het verdrag van Basel en zijn vertaling in de EU-verordening 259/93 is er een exportban in werking getreden. Dit verbod geldt met name voor de uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassingen naar landen die geen deel uitmaken van de OESO. Er kan dus veel tussen landen die zich in een strikte reglementering hebben ingeschreven. Voor ontwikkelingslanden, waar de verwerking niet aan strenge controles onderworpen is, neemt men een veel strengere houding aan. In een bijlage van de verordening worden die gevaarlijke afvalstoffen opgesomd.

Dan is er de uitvoer voor verwijdering. Dit is zowel voor gevaarlijke als voor niet-gevaarlijke afvalstoffen verboden voor landen die geen deel uitmaken van de conventie van Basel. Elke uitvoer van afvalstoffen naar ACS-staten – Afrikaanse landen, Caraïbische landen en landen van de Stille Zuidzee – is verboden, tenzij het wederuitvoer betreft van afvalstoffen die ten onrechte vanuit die landen ingevoerd werden. Uitvoer van ongevaarlijke afvalstoffen voor nuttige toepassing naar niet-OESO-landen kan verboden zijn of aan striktere procedures onderworpen zijn op vraag van het ontvangende land.

Alle andere export is verbonden aan procedures en goedkeuringen, met uitzondering van de vrije export van niet-gevaarlijk afval voor nuttige toepassing tussen OESO-landen, of naar niet-OESO-land-

den die expliciet verklaard hebben deze afvalstoffen vrij te willen ontvangen.

De OVAM is bevoegd voor de administratieve afhandeling, voor het verlenen van goedkeuringen of het formuleren van bezwaren en voor de handhaving van elke invoer en uitvoer van afvalstoffen zoals bedoeld wordt in de EU-verordening 259/93 vanuit of naar Vlaanderen.

De OVAM is dus niet bevoegd voor doorvoer vanuit bijvoorbeeld de door u aangehaalde landen Nederland, Duitsland of Groot-Brittannië over Vlaanderen naar andere staten. Hiervoor is het federale ministerie voor Volksgezondheid en Leefmilieu, meer bepaald de cel Risicobeheersing, bevoegd. De doorvoer van afvalstoffen is immers expliciet een federale bevoegdheid gebleven, onder andere omwille van praktische redenen.

De OVAM voert in het kader van die verordening wegcontroles, bedrijfsbezoeken en controleacties in de havens uit. De OVAM heeft een handhavingennetwerk opgezet met de rijkswacht en de douane, waardoor de eerstelijnscontrole door deze instanties gebeurt met deelname of ondersteuning van de OVAM. De OVAM heeft specifiek voor deze ondersteuning een permanentielijn opgezet die 24 uur op 24 bemand is.

Momenteel wordt in overleg een vernieuwing van het samenwerkingsakkoord voorbereid over het toezicht op de in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen, samen met het Waals en het Brussels Gewest, de rijkswacht en de douane.

Vaststellingen worden overgemaakt aan de parketten, die echter vrij zelden tot vervolging overgaan. In de onlangs goedgekeurde prioriteitennota inzake vervolging van milieudelicten werden de illegale transporten van afvalstoffen opgenomen bij de prioritair te vervolgen misdrijven, zodat in de toekomst een betere opvolging van inbreuken verwacht kan worden.

Ik zie er alvast op toe dat de OVAM permanent initiatieven neemt om het opvolgingssysteem verder uit te bouwen. Hoe meer steun ze daarbij krijgt van douane, rijkswacht en parketten, hoe effectiever het handhavingennetwerk zal zijn. De OVAM speelt daarbij een trekkersrol tot coördinatie van het geheel, maar het is uiteraard de bedoeling dat de andere diensten ook volgen.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de minister, u hebt een vrij uitvoerig antwoord gegeven. Mijn vraag was vooral of de OVAM over de mogelijkheden beschikt om deze taak aan te kunnen.

Ik hoor nu van u dat er problemen zijn in verband met de opvolging van dossiers door de parketten. Dat probleem zal dus zeker eerst geregeld moeten worden vooraleer u gemotiveerde ambtenaren de baan op krijgt. Er is wel al een stap in de goede richting, maar we zullen dit in ieder geval van nabij blijven volgen.

Minister Vera Dua : Ik heb ook de opdracht gegeven om die prioriteitnota in verband met milieudelicten aan de leden van deze commissie te bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geplande verbrandingsinstallatie van Rendac

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geplande verbrandingsinstallatie van Rendac.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de minister, mijn vraag heeft betrekking op een antwoord dat federaal minister Aelvoet heeft gegeven op een vraag die in een van de commissies van de Kamer werd gesteld over het verbranden en verwerken van kadavers van dierlijk afval. Uit dat antwoord zou blijken dat Rendac de bedoeling heeft een verbrandingsinstallatie te bouwen.

Mevrouw de minister, bent u daarvan op de hoogte ? Welke technologie zal er desgevallend gebruikt worden voor het verbranden van die kadavers en dat dierlijk afval ? Is er in Vlaanderen nog wel plaats voor zo'n installatie ? Was er niet gezegd dat er eigenlijk een stop op het creëren van nieuwe verbrandingsovens zou zijn, of heeft die stop alleen maar betrekking op verbrandingsovens voor huishoudelijk afval ? Plant Rendac die verbrandingsinstallatie misschien elders dan in het Vlaams Gewest ? Hoe zit het met de emissienormen ? In de vorige vraag hadden we het daar ook al over. Als

we dat afval exporteren, veronderstel ik dat het minstens aan dezelfde normen onderworpen moet zijn als de normen die voor ons van toepassing zijn.

Die vraag geldt ook voor de onlangs naar Wallonië uitgevoerde kadavers. Valt dit ook onder de controlebevoegdheid van de OVAM ? Heeft ze enig zicht op wat er aan export naar die cementovens gebeurt ? Indien die verbranding inderdaad gebeurt in die cementovens, is dat dan ook volgens de normen en de regels die op het eigen grondgebied van toepassing zijn ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Bex, als gevolg van de dioxinecrisis en het op til zijnde verbod op federaal niveau op het verwerken van kadavers tot diervoeders moesten verschillende alternatieve verwerkingsmethodes voor dierlijk afval worden onderzocht, zowel door de overheid als door Rendac.

Het idee van een verbrandingsinstallatie, speciaal voor diermeel en dierlijk vet, is een van de verwerkingsmethodes. Dat idee is door Rendac zelf naar voren gebracht. Het was dus de bedoeling om te onderzoeken of er in Denderleeuw een verbrandingsinstallatie kon worden gebouwd. In dit scenario zou het meel en het vet dat uit de huidige verwerkingslijnen bij Rendac komt, ter plaatse ook worden verwerkt via verbranding. Deze plannen hebben tot nu toe nog geen definitieve vorm aangenomen.

Een andere optie, die de laatste tijd steeds meer op het voorplan treedt, is het gebruik van dierlijk vet als alternatief voor stookolie. Rendac heeft hiertoe een studie laten uitvoeren. We mogen zeker nog geen voorbarige conclusies trekken, maar dierlijk vet zou een alternatieve brandstof kunnen zijn. Bovendien zou het vanuit milieuoogpunt een beter product zijn dan stookolie. Ik herhaal dat ik dit voorlopig nog onder het grootste voorbehoud zeg.

Momenteel wordt door de OVAM nagegaan of dit dierlijk vet dan moet worden beschouwd als een ongevaarlijke afvalstof, of dat het kan worden beschouwd als een secundaire brandstof of gewoon zelfs als een product. Dat zijn namelijk de drie mogelijke categorieën. De beslissing die in dit verband zal worden genomen, zal in ieder geval gebaseerd zijn op milieuhygiënische criteria.

Volgens de in aanmaak zijnde Europese richtlijn voor afvalverbranding valt dierlijk vet onder de verbranding van afvalstoffen. Aangezien ik zelf wil

Dua

vermijden dat afvalstoffen onder het mom van secundaire brandstof onder minder gunstige voorwaarden worden verbrand, ziet het er dus wel naar uit dat meel en vet verwerkt zullen moeten worden volgens de criteria die gelden voor afvalstoffen.

Indien diersmeel wordt verbrand als afvalstof in Vlaanderen, moeten de installaties voldoen aan de normen voor de verbranding van ongevaarlijke afvalstoffen. U hebt een vraag gesteld naar mogelijke verbranding in cementovens, wat trouwens ook gebeurd is. De cementovens zijn vergund voor de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen. Daarvoor gelden dus bepaalde criteria die zijn opgelegd door het Waals Gewest. Iedereen weet dat daar nogal wat problemen zijn. Hoe dan ook, het is een bevoegdheid van het Waals Gewest. De problemen zullen dus ook daar aangepakt moeten worden.

De uitvoer van dergelijk afval naar andere EU-lidstaten moet steeds de rodelijstprocedure van de EU-verordening volgen. Dit houdt in dat de overheden van alle betrokken landen – zowel invoer, uitvoer als doorvoer – advies moeten geven over dit transport.

Momenteel wordt er op mijn vraag door mijn administratie een BBT-studie gestart voor verwerkingstechnieken voor diersmeel dat afkomstig is van specifieke risicomaterialen : hersenen en rugmerg van runderen, schapen en geiten ouder dan één jaar. Deze studie zal afgerond zijn in het najaar. Daaruit moet blijken welke de te verkiezen verwerkingstechniek is. Het beleid zal zich uiteraard richten naar de resultaten van deze studie. Afhankelijk van het resultaat kan men de nodige initiatieven door de privé-sector laten nemen.

In het federaal regeerakkoord werd gesteld dat krenge van dieren niet meer als grondstof in diervoeding gebruikt mogen worden. Ook dat is een gevolg van de dioxinecrisis. De dioxinecrisis werd door de federale overheid aangepakt, maar dit had natuurlijk wel enorme consequenties voor de gewesten, omdat wij met een grotere hoeveelheid afval zaten die verwerkt moest worden. Bij de dioxinecrisis was de verwerking van het materiaal enkel en alleen mogelijk door het bedrijf Rendac in Vlaanderen. De vernietigingsoperaties werden geleid door het ministerie van Landbouw, voor de opruiming van de besmette en verdachte veestapels, en door het ministerie van Volksgezondheid, voor de opruiming van de besmette en verdachte vleeswaren.

De controle op de vernietigingsoperatie gebeurde door de federale overheden bij Rendac zelf, en ze zorgden dan ook voor de verzegeling van transporten naar de cementovens, naar Indaver en naar opslagplaatsen in de Antwerpse haven. Ik weet zelfs niet of dat ondertussen allemaal is opgeruimd. Het materiaal heeft daar immers zeer lang gestockeerd gestaan omdat Indaver het tempo niet kon halen om dat allemaal te verwerken. De controle op de transporten vanuit de opslagplaats Manufert in de Antwerpse haven, waar 30.000 ton diersmeel gestockeerd lag, gebeurt nu door de OVAM. De controle op de cementindustrie is uiteraard een bevoegdheid van de Waalse overheid.

Het probleem is hier dat de bevoegdheden elkaar overlappen, vooral dan bij de afhandeling van de dioxinecrisis. Dat maakte het niet gemakkelijk, maar de dioxinecrisis moest nu eenmaal zo snel mogelijk worden opgelost, zowel met het oog op diergezondheid, als op volksgezondheid. Naar mijn oordeel werd het ook allemaal tot een goed einde gebracht.

In uitvoering van de plannen van de overheid om strenger te zijn bij de verwerking, worden nu de volgende stappen gezet. Er worden afspraken gemaakt met de federale instanties over de verdere verwerking van het dierlijk afval en de financiering daarvan, wat een omvangrijk probleem vormt. Daar is al veel discussie over geweest. Er wordt in dit verband gewerkt aan een akkoord met de landbouworganisaties.

We wachten nog op de resultaten van de BBT-studie door het VITO, op basis waarvan we de beste technieken zullen kunnen inzetten voor de verwijdering van dierlijk afval. Bij die keuze moet ook rekening worden gehouden met de beslissingen van de federale regering. Als blijkt dat de beste oplossing nog niet in het Vlaams Gewest voorhanden is, maar wel al daarbuiten, dan zal worden nagegaan of de eventuele negatieve kanten van het gebruik van die oplossing opwegen tegen de eventuele negatieve gevolgen van het uitbouwen van een eigen verwerkingscapaciteit in Vlaanderen. Als er dan nog wordt gekozen voor een oplossing in een ander gewest of een ander land, dan zullen we proberen om die verwerking onder optimale omstandigheden te laten plaatsvinden.

U hebt met betrekking tot het moratorium verwezen naar het regeerakkoord. Daarin is enkel sprake van de huisvuilverbrandingsinstallaties in functie van de druk die men wil uitoefenen ten voordele van preventie en selectieve inzameling. Dit neemt niet weg dat bijkomende verwerkingscapaciteit

Dua

voor welke afvalstromen dan ook onder de beste voorwaarden gecreëerd moet worden. Die voorwaarden betreffen zowel de plaats als de technieken.

Nog steeds doet men inspanningen om de naweeën van de dioxinecrisis op te vangen. Het besluit van de federale regering zal moeten worden uitgevoerd. We zoeken naar de beste oplossing voor die onvermijdelijke bijkomende afvalstroom.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. Bij een vorige gelegenheid heb ik al gewezen op het probleem dat door de federale beslissing zou ontstaan. Wij krijgen immers de factuur voorgeschoteld. Het kan niet langer dat er op federaal niveau beslissingen worden genomen, waarvoor wij moeten betalen. Daar moet dringend iets aan veranderen.

De heer Johan Malcorps : Het omgekeerde gebeurt ook soms.

De heer Jos Bex : Ja, maar in beide richtingen is het geen goede methodiek. Het leidt niet tot een duurzaam beleid. Ik ben me ervan bewust dat het niet van vandaag op morgen opgelost zal raken, maar ik zal er blijven op wijzen, telkens als blijkt dat een slechte verdeling van de bevoegdheden daar aanleiding toe geeft, in welk dossier dan ook.

Mevrouw de minister, u hebt gezegd dat het moratorium uitsluitend te maken heeft met de verbranding van huishoudelijke afvalstoffen. Als echter installaties voor de verbranding van huishoudelijke afvalstoffen gebruikt worden om dierenkadavers te verbranden, dan krijgen we een probleem van capaciteit, en komen we opnieuw onder druk om verbrandingsinstallaties te bouwen voor huishoudelijk afval.

Indaver heeft in deze opruimactie verbrandingen gedaan. De cijfers over de capaciteit moeten dus eens opnieuw bekeken worden. Er zal uiteraard nog ander afval in die verbrandingsinstallaties voor huishoudelijk afval terecht komen. Dat kan een vertekend beeld geven van de behoefte aan verbrandingscapaciteit. Ik pleit dus niet voor Drogenbos, maar er tegen.

Minister Vera Dua : We moeten misverstanden vermijden. De verwerking bij Indaver naar aanleiding van de dioxinecrisis gebeurde in de installatie voor

gevaarlijk afval, waar gewoonlijk specifiek industrieel afval wordt verwerkt, en niet in de installatie voor gewone verwerking van huishoudelijk afval. Het ging immers om risicomateriaal.

De kosten van de naweeën van de dioxinecrisis werden integraal gedragen door de federale overheid. Daar hebben wij geen factuur van gekregen. Als er naar aanleiding daarvan echter een nieuwe maatregel wordt uitgevaardigd, krijgen we wel een nieuwe permanente kostenpost, met dien verstande dat die kosten grotendeels verhaald worden op de landbouwers. Er moet nog gezocht worden naar een compromis over het dragen van die kosten. In Wallonië was het tot nog toe kosteloos, en we moeten opletten dat er geen verschillend regime is naargelang het gewest.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de invoering van een milieubeleidsvereenkomst voor gebruikte frituurvetten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de invoering van een milieubeleidsvereenkomst voor gebruikte frituurvetten.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, blijkbaar blijven de dioxineproblemen ons achtervolgen. Ook dit heeft er, althans gedeeltelijk, mee te maken. Bij de beroepsvereniging van frituuruitbaters is ongerustheid ontstaan over het feit dat zij op hun beurt blijven zitten met frituurvetten, die niet meer in diervoeder verwerkt mogen worden. De beroepsvereniging zelf is ervan overtuigd dat België met zijn standpunt vrijwel alleen staat, en dat het verbod om het vet in diervoeder te verwerken in Europees verband geen stand zal houden.

Ze zijn evenwel ook de mening toegedaan dat er naar een oplossing moet worden gezocht. In de oplossing die zij voorstaan, valt op dat ze ervan uit gaan geen verplichtingen te hebben, en dat de overheid zou moeten opdraaien voor de kosten, of er althans in grote mate in zou moeten bijdragen. Ze werken aan een eigen MBO, omdat ze vrezen

Bex

dat een MBO, door de overheid opgesteld, te belastend zal zijn voor de sector. Ze hopen dat de kosten die uit het verwijderen van het frituurvet voortvloeien, door de gemeenschap gedragen zullen worden.

Naar mijn mening moet de consument echter zelf opdraaien voor de kosten die hij bij zijn consumptie veroorzaakt. Mijn garagehouder bijvoorbeeld rekent me bij elke onderhoudsbeurt van mijn wagen 125 frank aan. Zo rekent hij de milieukosten van zijn bedrijf door aan de consument. Ik vind dat een goed principe, dat een oplossing kan bieden voor al onze afvalstromen. Laat de producent van afval de kosten van de verwerking ervan mee verrekenen. Stel dat een pak friet tegenwoordig 60 frank kost, en de mayonaise 10 frank. Doe daar 2 frank bij voor de verwerking van het afval, en doe hetzelfde bij een groot aantal andere producten, en we zijn van een pak discussies verlost.

Zo lossen de consument en de producent een probleem op, waar de overheid alleen mee te maken heeft als de producent en de consument slordig zijn, en er achter hun rug moet worden opgeruimd. Mijn voorbeeld van onze nationale trots, het pak friet, biedt een gelegenheid om de bevolking in te hameren dat ze verantwoordelijk is voor de productie van afval. Iedereen kent friet. En er kan een heffing van 1 of 2 frank worden gevraagd voor de verwerking van het afval. Dat geld kan naar een fonds gaan, vergelijkbaar met Fost-Plus, al is dat dan geen goed functionerend voorbeeld. (*Opmerkingen van de heer Johan Malcorps*)

We moeten maar eens uit de discussie raken over wie verantwoordelijk is en wie zich die problematiek moet aantrekken. En er wordt in de gemeenten trouwens enorm veel energie besteed aan de afvalproblematiek. De aanleg van een straat wordt uitbesteed aan een aannemer, maar over het afval blijven we maar discussiëren : een bruine of een groene zak, welk volume, moet er een strikje om, moet er een sticker op, enzovoort. Daar zijn we mee bezig, terwijl de overheid er in vele gevallen niets mee te maken heeft. Het is een probleem van consumenten en producenten.

Ook marketing speelt een grote rol. Marketeers moedigen de consumptie aan van producten waar het meeste afval uit voortvloeit : fantasieverpakkingen, kleine verpakkingen waar minder in zit en die meer kosten, enzovoort.

Ik wil hiermee de vraag over het frituurvet niet ondergeschikt maken, maar de fundamentele vraag is of de overheid van die afvalfactuur af kan raken. We houden ons bezig met allerlei dingen, terwijl we die tijd nuttiger kunnen besteden. Ik vind het al even erg als vinken vangen, waar we het gisteren over hadden.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had me voorgenomen om vandaag niet over vinken te spreken, maar de heer Bex begint er weer over. (*Gelach*)

De heer Bex gaat wel wat ver in zijn voorstel om de kosten van het frituurvet door te rekenen, maar het gaat om de problematiek in het algemeen. Het consumentengedrag kan door facturatie worden beïnvloed. We hebben dit al besproken met betrekking tot verpakkingen. De consument kan de keuze worden gelaten tussen een milieuvriendelijke verpakking en een andere. Het is zinvol om dat ook hier toe te passen, en er kan inderdaad worden nagegaan hoe de kosten kunnen worden doorgerekend aan de gebruiker of aan de verpakkingindustrie.

Het is in die optiek belangrijk om de cyclus van het frituurvet te kennen. Ik verneem her en der dat het frituurvet blijft toestromen in de containerparken van Vlaanderen. Naar aanleiding van deze vraag wilde ik van de minister weten of dat geweten is, hoe het gebeurt, en hoe het gecontroleerd wordt. Er werd immers duidelijk voor gekozen om de cyclus van natuurlijke vetten en frituurvet uit de sector te halen. Dat behoorde tot de kern van het probleem van de dioxinecrisis. Op het terrein blijkt dat echter nog niet te werken.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : De heer Coens vindt dat ik wat te ver ga in mijn beschouwing over de verwijdering van de frietzak en van afval in het algemeen. Na het vinkendebat van gisteren heb ik mij voorgenomen geen enkele vraag in dit huis nog uit de weg te zullen gaan. De problematiek van het afval is heel wat belangrijker dan het onderwerp waar we gisteren vier uren van onze kostbare tijd aan hebben verspild.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Bex, ik heb niet bedoeld dat u vragen uit de weg moet gaan. Ik bedoelde dat het verhogen van de prijs van een zak friet niet aangewezen is als eerste stap. Ik heb ech-

Coens

ter ook gezegd mee te willen nadenken over het doorrekenen van kosten op een selectieve manier.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het probleem met het frituurvet is dat een bestaande vorm van recyclage nu niet meer mogelijk is. Er moet dus worden gezocht naar een bestemming voor die olie. Het blijft tenslotte een grondstof. Er werd bijvoorbeeld al gezegd dat het vet, vermengd met benzine, gebruikt zou kunnen worden als brandstof. Stoffen worden vaak te vlug als afval beschouwd. Er wordt wel eens gezegd dat afval in feite de verkeerde stof is op de verkeerde plaats op het verkeerde moment. Geef het een goede plaats op een goede manier op het juiste ogenblik, en dan wordt het opnieuw een grondstof. Daar pleit ik in eerste instantie voor.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik wil nog even iets zeggen over het doorrekenen van de kosten. Dat komt immers terug bij alle milieubeleidsvereenkomsten. We moeten ons ervoor hoeden om voor elk product dat uiteindelijk afval wordt een aparte milieubijdrage te bepalen die sowieso moet worden betaald door de consument. Dan legt men de kostenrekening immers bij de consument en dat vind ik geen goede zaak. Ik vind dat de vrije markt zijn rol moet spelen terzake. De vervuiler betaalt : dat betekent dat de producent betaalt. Natuurlijk zal die dat deels doorrekenen aan de consument. De mate waarin dit gebeurt, moet worden bepaald door de vrije markt. Als men die kost kan drukken, dan is dat een goede zaak, zowel voor de producent als voor de consument. Als men echter bij voorbaat die kost gaat bepalen en de consument gaat dwingen dit te betalen, dan wordt dit onttrokken aan het marktmechanisme en wordt de producent totaal vrijgesteld.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, uit de discussie is reeds gebleken dat het hier, zoals bij een vorige kwestie, gaat om een federale beslissing waarmee we worden geconfronteerd en waarvoor we een oplossing moeten vinden. Mijn diensten kunnen niet zomaar en in een handomdraai een kant-en-klare oplossing uit de mouw schudden. We bevinden ons in eenzelfde scenario als bij sommige andere problemen. De federale beslissing dateert

van 5 juni 1999. Op dat ogenblik werd de recyclage van gebruikte frituurvetten in diervoedsel verboden. We moesten dus een andere oplossing vinden. We hebben toen gekozen voor het invoeren van een aanvaardingsplicht voor dierlijke en plantaardige oliën en vetten, dus voor al die producten die vroeger werden verwerkt in diervoedsel.

We moesten vervolgens onderzoeken hoe we die aanvaardingsplicht praktisch en juridisch konden regelen. Over deze sector was weinig kennis beschikbaar. Het probleem moest echter worden aangepakt omwille van wat we toen meemaakten, en terecht. We hebben het initiatief genomen een onderzoek op te starten over de wijze waarop een planmatige aanpak van het beheer van dat soort oliën en vetten kan gebeuren. Momenteel is het Instituut voor Milieukunde van de UIA dit aan het uitwerken. Verder is er een studie opgestart inzake de vraag wat men alternatief kan doen met dat soort vetten en oliën. Misschien komen we dan inderdaad terecht bij wat mevrouw Vertriest zegt en wat in de vorige discussie reeds ter sprake kwam : eventueel kan dit als brandstof dienen, of voor een ander doeleinde worden gebruikt. Recent werden er eveneens contacten gelegd met de overkoepelende organisatie van de voedingsindustrie Fevia, om afspraken met de sector te maken over de manier waarop die gecoördineerde aanpak kan plaatsvinden. Brevo, de federatie van recyclagebedrijven van plantaardige en dierlijke oliën en vetten, wordt eveneens betrokken bij die discussie.

De resultaten van de voornoemde initiatieven zullen leiden tot de verdere concrete invulling van de aanpak. De bedoeling is om in 2001 klaar te zijn met een volledig uitgewerkte aanpak, zowel inzake regelgeving als inzake de praktische uitwerking. Een milieubeleidsvereenkomst is de meest logische manier om die aanvaardingsplicht te regelen. Momenteel heb ik van de sector echter nog geen concreet voorstel ontvangen over de principes van een milieubeleidsvereenkomst die zou kunnen worden opgesteld in het kader van de aanvaardingsplicht. Dan was er de opmerking dat de sector het verbod betwist, en dat dit eventueel zou worden besproken op Europees niveau. Het is in elk geval zeker dat, als men het Europees zou regelen, de zaak gemakkelijker zou liggen. Ik denk dat iedereen daarvan een voorstander is. Een eventuele opheffing van het verbod op recyclage behoort echter uitsluitend tot de federale bevoegdheid. Aan de andere kant is het goed dat wij bezig zijn die zaak te regelen. Het weer toelaten van recyclage van deze producten in diervoedsel kan volgens mij maar mogelijk zijn als daadwerkelijk kan worden aangetoond dat er via een systeem van integra-

Dua

le ketenbewaking in de verschillende stappen van de inzameling en verwerking geen enkel risico op contaminatie bestaat. De dioxinecrisis is immers ontstaan als gevolg van het feit dat in die sector ongeoorloofde praktijken worden toegepast.

In verband met het kostenplaatje past ook hier de maximale toepassing van het principe dat de vervuiler betaalt. Dit geldt altijd, en het is zeker een basisprincipe in het kader van een milieubeleids-overeenkomst. Het is voor mij een belangrijk aandachtspunt dat bij de uitwerking van de aanvaardingsplicht de financiële verantwoordelijkheid voor de inzameling en de verwerking van frituurolie volledig ligt bij de producten-invoerders. Maar via de economische keten gebeurt er dan automatisch een kostendoorrekening naar de eindgebruiker of consument. Dat is evident en we zien het ook in alle andere systemen. Zoals de heer Malcorps vind ik dat we hier het spel van de markt moeten laten spelen. Concurrentie kan daar onder meer een rol in spelen. Uiteindelijk zal het de consument zijn die deels mee betaalt : zoals u nu al betaalt bij uw garagehouder zal dit in de toekomst allicht het geval zijn voor wie een zak friet koopt.

Voor zover ik weet is de controle op de frituurvetten in de containerparken een tijdelijk gegeven geweest. Ik zal het laten nakijken. Dit was trouwens zeer duur en zeer intensief : alle containerparken werden onderzocht op dioxines wat de frituurolieën betreft. Zoals u weet, was het resultaat ervan relatief positief. Ik weet niet of het programma van de milieu-inspectie voorziet in regelmatige controles. Ik vermoed van niet, want dit is erg duur. Ik ben evenwel best bereid te laten nakijken of ze nog recente analysegegevens hebben en hoe het nu zit met de controle van wat daar wordt gedeponeed. Normaliter kan iedereen immers nog zijn frituurvet naar een containerpark brengen. We mogen niet vergeten wat aan de basis lag van deze discussie, namelijk het feit dat er PCB-olie – waarschijnlijk – was terechtgekomen in een containerpark en vermengd was geraakt met frituurolie. Dit wilde men oplossen. Nu is dat natuurlijk uitgedijd. Men vergeet soms de achtergrond van deze zaak. Het is die vermenging die we moeten vermijden, vandaar ons PCB-verwijderingsplan. Ook komt er een beter inzamelsysteem voor allerlei oliën en vetten. Vandaar ook die eenmalige grote controle op dioxines in de frituurolieën in containerparken.

De heer Joachim Coens : De vermenging vormde een probleem omdat frituurolie van een containerpark opnieuw in de voedselketen kwam. Als er na-

tuurlijk niets van een containerpark opnieuw in de voedselketen kan komen, is er geen probleem. Wat mij betreft hoort er daar niets meer thuis dat nog in de voedselketen kan terechtkomen.

Minister Vera Dua : De hele PCB-problematiek moet sowieso apart worden opgelost. Er mag op geen enkele manier worden vermengd met andere afvalstoffen. Het gaat hier immers over erg gevaarlijk afval, dat moet worden verwijderd op een zeer speciale wijze.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik wil nog even ingaan op die vrij belangrijke discussie over het doorrekenen van de kost. De heer Malcorps heeft uiteraard gelijk wanneer hij zegt dat de markt zijn rol moet spelen. Mevrouw Vertriest heeft uiteraard gelijk wanneer ze erop wijst dat we vrij gemakkelijk voorbijgaan aan het feit dat afval voor andere dingen kan worden gebruikt dan datgene waarvoor het uiteindelijk werd gebruikt, en dat bepaalde afvalstromen kunnen worden aangewend voor nieuwe nuttige toepassingen. Door die kosten door te rekenen aan de producenten en door de markt te laten spelen zullen er initiatieven komen waardoor die kosten automatisch zullen worden gedrukt. Men wil immers verkopen op de markt en zal proberen de aanmaakkosten te reduceren. Anderzijds zal de industrie trachten andere stromen te zoeken om die afval kwijt te raken. De heer Malcorps en mevrouw Vertriest geven dus nog twee bijkomende argumenten om eerstdaags die discussie grondig te voeren in dit parlement.

Minister Vera Dua : Ik wil daar nog iets aan toevoegen. Ik vind het belangrijk dat de consument, wanneer hij meer moet betalen, ook daadwerkelijk weet waarom dat zo is. We hebben nu verschrikkelijk lange discussies gevoerd over de milieubeleids-overeenkomst inzake wit-en bruingoed. Dat is bijna gestruikeld over het enige probleem dat nog restte, namelijk de manier waarop de kosten die er zijn, worden meegedeeld aan de koper. Dat is natuurlijk de grote discussie tussen de distributeurs en de producenten. Er werd in feite geëist dat er bij de aankoop van een computer of een televisie op het kasticket zou staan hoeveel meer men moet betalen voor het aanvaardingsplichtssysteem terzake. De distributeurs wilden dat niet, omwille van een aantal redenen, ook praktische. Ze moesten dan immers heel hun computersysteem veranderen. Nu is er een compromis dat bij elke prijsaanduiding in uitstalramen en dergelijke moet worden aangeduid hoeveel de bijkomende milieukost bedraagt. Dat is

Dua

dus een zwaar discussiepunt in de relatie tussen producenten en distributeurs.

De heer Jos Bex : Ook daaruit blijkt de dringende noodzaak van een discussie. Men mag vooral niet de indruk geven bij het verder doorvoeren van MBO's dat het de overheid is die het betalen van bepaalde heffingen verplicht. Dan krijgen we immers weer de zwartepiet toegeschoven. Dit is een probleem tussen producent en consument.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.24 uur.*
